

A person wearing a white, hooded robe stands in the center of a stone archway. The archway is made of rough, textured stone. The person is looking out from the arch into a bright, clear blue sky. The lighting is dramatic, with the interior of the archway being dark and the exterior being very bright. The person's shadow is cast onto the ground in front of them.

Raimo Nikula

Eris vai Proserpina?

Pieni, suuri planeetta astrologisesti

ERIS VAI PROSERPINA?

Pieni, suuri planeetta

RAIMO NIKULA

ERIS VAI PROSERPINA?

Pieni, suuri planeetta

© 2020 Nikula, Raimo

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789528036494

Sisällysluettelo

Johdanto.....	7
Luokituksesta.....	8
Aikansa kuvastin.....	10
Eris, väärä nimi ja osoite.....	14
Pienoisplaneetan profiili.....	15
Sijainti merkeissä.....	16
Miten ihmeessä nimi syntyy?	20
Taustamateriaali: Myytit, sadut ja kertomukset.....	22
<i>Eros ja Psykhe, Hades ja Persefone, Kaunotar ja hirviö, Lumikki ja seitsemän kääpiötä</i>	
Aspektien esimerkkejä.....	39
Eris ja Aurinko.....	43
Eris oppositio Aurinko.....	48
Eris kulmilla, AS-DS,MC-IC.....	53
Eris ja Kuu.....	61
Eris ja Merkurius.....	63
Eris ja Venus-Mars.....	65
Eris ja Jupiter.....	71
Eris ja Saturnus.....	74
Eris ja Uranus.....	76
Eris ja Neptunus.....	77
Eris ja Pluto.....	78
Eris aspektikuvioissa - pari esimerkkiä.....	78
Yksinäinen Eris.....	80
Eriksen sukupolvet.....	81
Eriksen aspektien teemat:.....	80
Eris-Aurinko teema.....	83
Eris-Kuu teema.....	84
Eris-Merkurius teema.....	85
Eris-Venus teema.....	86
Eris-Mars teema.....	87
Eris-Jupiter teema.....	88
Eris-Saturnus teema.....	89
Eris-Kheiron teema.....	90
Eris-Uranus teema.....	90
Eris-Neptunus teema.....	91
Eris-Pluto teema.....	91
Eris-AS teema.....	92
Eris-AS ja ulkonäkö.....	93
Eris kulmilla ja huoneissa.....	93
Eris perhesuhteissa.....	105
Eriksen romantiikka.....	108

Seksuaalisia ulottuvuuksia.....	109
Dyke.....	112
Eris/Proserpina mundaaneissa tapahtumissa.....	117
Eris lähihistoriassa.....	119
Intian joukkoraiskaukset.....	120
Eriksen tulo Oinas-ingressiin.....	121
Eris Oinaaseen 4.6.1922 - ilmiötä.....	123
Joiakin käänteentekeviä yksilötransitteja.....	129
Eriksen transiit	134
Yksittäistapaus Rodin ja Claudel.....	144
Eris historiassa - transiittiesimerkkejä.....	147
Pluto ei ota pankkivankeja - Eris ottaa.....	149
Ristiriitaiset ristiäiset.....	160
Eris Summa Summarum.....	165
Eri, uusi, vanha naistyyppi.....	169
Esimerkkikarttoja.....	173
Eris/Proserpinan tulkintaviitteitä.....	188
Duvalierin Pluto-Proserppina-Ceres -perhe.....	197
Lähteitä ja kirjallisuutta.....	202
Liite 1:Eris ja hitaiden planeettojen syklit.....	206
Liite 2:Eriksen sijainti 1900-2040.....	209-240

ERIS VAI PROSERPINA? - UUSI PIENI-SUURI PLANEETTA ASTROLOGIASSA

Johdanto

Uusia taivaankappaleita löytyy aurinkokuntamme rajoilta kehittyneillä etsintävälineillä kiihtyvällä tahdilla. Pluton löydön (1930) jälkeen oli pitkään hiljaista. Sitten vuonna 1977 etsintäkameraan osui pieni himmeä taivaallinen vaeltaja, joka sai kasteessa nimen Kheiron. Mutta vasta 1990-luvulta lähtien tekniikan parannuttua kaukaa aurinkokunnan laitamilta on pystytty paikallistamaan useita pieniä taivaankappaleita, joista osalla on todella omituiset kiertoradat, mutta silti nekin kuuluvat etäjäseninä aurinkokuntaamme.

Uusien taivaankappaleiden löytäminen on johtanut väistämättömään painopisteen muutokseen astrologiassa tai ainakin virityksiä siihen suuntaan on olemassa. Aurinkokunnan suuret planeetat ovat aina toki pääosassa mytologisessa ja astrologisessa tulkinnassa, mutta asteroidit ja uudet Kuiperin vyöhykkeestä havaitut taivaankappaleet ottavat vähitellen niille kuuluvan sijansa. Nyt ne ovat vielä periferiassa ja vähäisen kiinnostuksen kohteena, mutta kirjaimellisesti ”maailman laidalta” ne valuvat vähitellen yleisempään astrologiseen tietoisuuteen. Prosessi voi olla hidas koska näitä uusia taivaan vaeltajia löytyy koko ajan lisää; pelkkä määrä, luettelointi, nimeäminen ja merkityksen näkeminen, saati sen vakiintuminen ottaa kosolti aikaa. Perinteisten

asteroidien ja uusien kaukaisten taivaankappaleiden hyökyaalto on vasta alussa ja astrologiassa on toden teolla ruvettava miettimään, mikä osuus niillä ylipäättään voisi olla karttojen tulkinnassa. Kauniisti soiva, harmoninen seitsemän planeetan septetti tai Auringon, Kuun ja kahdeksan planeetan Harmony Sisters on muuttumassa todelliseksi eriroutuisten taivaallisten kurkkuaänten sekakuoroksi. Mutta on muistettava, että uudet pienet planeetat ja taivaankappaleet liikkuvat kaukana aurinkokunnan laidoilla.

Astrologiselta kartalta voi tavata yhä useammin vaikkapa seuraavia nimiä: Kheiron, Folos, Nessos, Khariklo, Hylonome, Ixion, Pelion, Thereus, Asbolus ja Elatus (Pylenor) ovat kaikki ns. kentaureja, pieniä ja kaukaisia taivaankappaleita, joiden radat leikkaavat aurinkokunnan planeettojen ratoja niin, että ne voivat tyypillisesti ylittää Uranuksen, Neptunuksen jopa Pluton ratoja kiertäessään Auringon ympäri.

Luokituksesta

Ollaksemme tarkempia, kaikki edellä mainitut pikkuplaneetat eivät ole kentaureja eikä transneptunisia. Uudet taivaan vaeltajat jaettiin ensin neljään erilliseen ryhmään. 1) Kentaurit 2) Cubewanot 3) Plutinat 4) Transneptuniset.

- 1) Kentaurien rata ylittää muiden planeettojen ratoja kuten tyypillisesti Saturnuksen ja Uranuksen radat.
- 2) Cubewanot-nimi oli alun perin tähtitieteilijöiden sisäpiirin vitsi, mutta vakiintui käyttöön. Se tarkoitti alun perin kirjainyhdistelmää 1992QB1, josta englanninkielinen äännemuunnos on cu-be-wan-o, joka

annettiin eräälle uudelle taivaankappaleelle.

Cubewanojen rata on epäsäännöllinen eikä seuraa Neptunuksen tai muiden planeettojen rataa.

3) Plutinat ovat kaukaisia kentaureja, jotka liikkuvat suhteellisen lähellä Pluton rataa ja ovat sen "säestäjiä".

4) Transneptuniset (TNO=Trans-Neptunian-Object) ovat taivaallisia vaeltajia, joiden rata on harmonisessa suhteessa Neptunuksen ja muiden planeettojen rataan.

Sittemmin luokittelua vielä tarkennettiin ja transneptuniset taivaankappaleiden alle tuli alaluokka scattered disc objects (SDO),

Hiljattain löydetty taivaankappale oli astronomien luettelossa aluksi 2003 UB313, sittemmin se ristittiin alustavasti "Xenaksi". Se kuului alunperin SDO-luokkaan, mutta luokkakajako uusittiin IAU:n kongressissa Prahassa 2006. Kokouksen päätöksen mukaan se on kääpiöplaneetta" kuten myös Pluto ja Ceres. Onko se kääpiö vai jättiläinen merkitykseltään astrologiassa, sen tulevaisuus näyttää. Syyskuussa 2006 viimein se nimettiin uudelleen ja tuloksena meillä on tärkeä planeetta, jolla on mitätön mytologinen nimi "Eris".

Tämä on henkilökohtainen tutustumiseni tulos, pieni ja suppeaksi rajattu johdatus niin kutsutun "Eriksen" symboliseen maailmaan. Se ei ole yritys naulata uuden planeetan tulkinallista merkitystä lopullisiin raameihin eikä yrittää viedä asiaa puhtaasti loogisesti eteenpäin. Pikemminkin tarkoitukseni on esitellä pikkuplaneetan mytologisia taustoja, esittää ehdotuksia, intuitiivisia näkemyksiä, arvauksia ja vahvistaa niitä esimerkeillä. Tulkintani perustuu kokonaan eri pohjalle kuin mihin Eris mytologisena hahmona viittaa. Kirjaksi tämä on hieman

hajanainen ja fragmentaarinen, mutta tarjoaa purtavaa niille astrologiasta kiinnostuneille, joita uudet taivaankappaleet kiinnostavat.

Aikansa kuvastin

Kun uusi planeetta löydetään taivaalta, se on kuin uusi ruoka-aine, jota nautitaan ensimmäisen kerran. Sen sulattaminen astrologian symbolimaailmaan alkaa välittömästi, mutta silti maha voi murista pitkään uuden tulokkaan kimpussa. Nykyisin informaatio astrologian uutuuksista leviää kuin bensalla ruokittu kulovalkea ja spekulatiot uuden planeetan tulkinnasta syntyvät online-periaatteella.

Mutta mikään aikakausi ei aloita nollasta tai henkisestä tyhjiöstä myöskään symbolimaailmansa rakentamista. Kun Uranus löydettiin 1781, se ymmärrettiin melko pian astrologiassa oman aikansa heijastimeksi. 1700-luvun lopulla tärkeimmät tapahtumat olivat Pohjois-Amerikan siirtokuntien itsenäistyminen emämaansa Englannin hallinnasta 1776, Ranskan suuri vallankumous 1789, demokratian, uusien kansalaisvapauksien, ihmisoikeuksien ja yleisen valistuksen periaatteiden ja sivistystavoitteiden leviäminen länsimaissa kulttuurissa. Luonnontieteet edistyivät nopeasti ja keksintöjä tehtiin runsaasti, ja rationaalisesta luonnon hallinnasta tuli johtotähti.

Vaikeuksia ei myöskään tuottanut Neptunuksen löytyminen 1846. Sitä säästi kommunistinen manifesti (1848) ja sosialististen ajatussuuntien nousu edustamaan työväenluokan maailmankuvaa ja poliittisia päämääriä. Neptunuksen periaatteeksi nousi ”kaiken tasaaminen” tai dynaaminen liike ”alhaalta ylöspäin”. Myös spiritualistinen

liikehdintä alkoi 1848 USA:ssa ja levisi pian Eurooppaan ja sai pian samantyyppisiä massailmiöitä liikkeelle – tosin ilman konkreettisia maailman muuttamisen tavoitteita. Nukutusaine keksittiin ja leikkaukset muuttuivat entistä turvallisimmiksi. Hypnoosi –sanan muotoili ensimmäisen kerran James Braid 1843. Nukutusaineiden ja hypnoosin kautta Neptunuksella oli minätietoisuuden kannalta vastakkainen tehtävä, sillä pääsee tajunnan alempiin kerroksiin, joissa ei ole vielä jäsentynyttä ja rajattua keskittymistä egokeskeiseen kokemukseen.

Pluto löydettiin 1930, jolloin tajuttiin sen yhteys omaan aikakauteensa. Se oli USA:ssa kieltolain aikaa, ihmisen himoitsema tajuntaa muuttava aine oli kielletty, siis sitä piti hankkia laittomasti ja laittomuutta organisoimaan syntyi verisesti toistensa kanssa kilpailevia gangsterijoukkoja Al Caponen noustessa pahamaineisimmaksi Chicagossa. Muuallakin maailmassa oli menossa taloudellinen lama ja pian fasistiset joukkoliikkeet alkoivat voimistua Saksassa, Italiassa ja vieläpä Suomessa. Koko 1930-luku oli mustien tai tummanruskeiden väkivaltaisten äärioikeistolaisten tai nationalististen massaliikkeiden aikaa. Vieraat vaikutteet haluttiin murskata ja saavuttaa jonkinlainen oman maan ja kansallisuuden ylevöityminen.

Vaikeampaa on ollut esimerkiksi Kheironin löytöajan yhdistäminen tämän pienen kentaurin symboliikkaan. Sen löytövuosi 1977 ei näytä tuottaneen mitään erityisen selkeää punaista lankaa, jota voisi lähteä seuraamaan.

Kaikkien kolmen uudella ajalla löydetyn uuden planeetan suhde omaan aikaan on suhteellisen selvä. Ilmiöt politiikassa, yhteiskuntien ja maailman kehityksessä ovat

tyypillisiä ajallisia synkronisiteetteja: nämä ilmiöt eivät ole tuottaneet Eris –nimistä planeettaa eikä Eris olet tuottanut näitä ilmiöitä vaan ne ovat kohdanneet toisensa ja tätä kohtaamista voidaan tulkita mielekkäästi astrologian antamassa mallissa. Uusien planeettojen symbolimaailman löytämiseen tarvitaan mahdollisimman monen elämänalueen synkronisiteetteja.

Mutta nyt kun Eris löydettiin 2003 ja sillä on virallinen – tosin mielestäni epäonnistunut - nimi, voimme seistä kysymysmerkinä mitä tulee sen symboloimaan aikalaisilmiöihin. Mikä tämä aika loppujen lopuksi edustaa, mikä tässä on tärkeintä? Varmaan moni on ainakin mielessään ajatellut omaa aikaamme ja raapustanut mielensä kalvolle tai paperille ainakin nämä:

- Tietoisuus mahdollisuudesta tuhota maapallo ja ihmiskunta.
- Ympäristön tila, ilmastonmuutos, lämpeneminen ihmisen aiheuttamana, otsonikerroksen oheneminen, saasteet maalla, meressä ja ilmakehässä sekä napajäätiköiden sulaminen.
- Pyrkimys esineellistää kaikki inhimillinen ja lopulta sulauttaa ihminen ja kone; tieteen, talouden ja tekniikan ylivalta muunlaisesta, inhimillisestä, humanistisesta ajattelusta.
- Edellistä seuraten ihmisen esineympäristö muuttuu kertakäyttöiseksi. Ja ihmisen suhde esineisiin on malli myös suhteelle muihin ihmisiin, arvoihin, mielipiteisiin ja totuuksiin: kertakäyttöistä kaikki.
- Energiaresurssien loppumisen uhka. Kivihiihtä ja öljyä ei riitä loputtomiin. Tästä kaikki ovat varmoja, mutta lyhytnäköiseen ihmislajiin se ei vaikuta kovin

kummoisesti. Kaikki haluavat ostaa bensiiniä suuresti kuluttavan maasturin heti kun voivat.

- Laiton siirtolaisuus. Köyhien maiden asukkaiden hakeutuminen rikkaimpiin maihin laittomasti.

- Miehen ja naisen roolikäsitysten liikkuva tila, miesvallasta, patriarkaalista arvoista liu'utaan kohti matriarkaalisia järjestelmiä. Patriarkaaliset yhteisöt vastustavat ja tästä syntyy jännitteitä, jotka purkautuvat ajoittain dramaattisesti ja väkivaltaisestikin.

- Maailman yhdistymisen kiihtyvä vauhti ja yhtenäistyminen samojen konkreettisten rahallisten ja hyötyä ja tehokkuutta mittaavien arvojen alle. Kaikkialla samat hotelliketjut, McDonaldsit, R-kioskit, pizzabaarit, ABC-myymälät ja kauppaketjut, ajatusmallit, asenteet, sama keskimääräinen tietous, samat tavoitteet, toiveet ja unelmat kloonattuina.

- Ajankohtainen kriisin aiheuttaja maailmassa on ollut myös terrorismi. Eriyistä merkitystä ja sanottavaa voi olla Eriksen symboliikalla ja uskontojen ja kulttuurien jännitteillä, erityisesti kristittyjen länsimaiden islamilaisten arabimaiden välillä.

Nämä ovat lähes kaikki liian yleisiä asioita ollakseen Eriksen kanssa tekemisissä. Epäilemättä tässä ajassa on tiettyjä lausumattomia ja lausuttuja odotuksia siitä, minkälaisia teemoihin löydetyn planeetan merkitys voitaisiin liittää. Se, että 2003 UB313:n löytäjä heti nimesi kaukaisen planeetan naissoturiksi ("Xena"), on mielestäni osoitus ajan odotuksista ja kollektiivisista paineista. Maailma ikään kuin kaipaa vahvistusta uudenlaiseen naiseuteen liittyvistä myyttisistä mielen verkostoista. Ja siihen huutoon Eriskin tuntuu vastaavan, joskin nimitys sinänsä haiskahtaa keinotekoiselta kompromissilta kun leikkinimi oli "Xena", naissoturi. Piti ilmeisesti löytää

kreikkalaisesta mytologiasta hieman samantapainen sotaisa naishahmo ja päädyttiin nimeen ”Eris”. Tulos on ontuva ja aiheuttaa ikävän tilanteen, jossa planeetan nimi ja sen myyttinen sisältö ovat eri paria.

Nykyisistä astrologisen kartan planeetoista, Kuu, Venus ja Neptunus ovat selvemmin feminiinisiä luonteeltaan. Aurinko, Mars, Jupiter (ja Uranus) ovat maskuliinisia. Merkurius on neutraali ja samoin jollain kompleksisella tavalla Pluto. Saturnus on tässä suhteessa paradoksi, symbolisesti patriarkka ja pelottava Isä-hahmo jos kuka, mutta feminiinisen Kauriin merkin hallitsija. Maskuliinisia planeettoja on enemmän kuin feminiinisiä. Siksi monet astrologit ovat ottaneet käyttöönsä myös asteroideista neljä suurinta, Cereksen, Pallaksen, Junon ja Vestan, jotka edustavat myös naisten maailman tarpeita ja motiiveja. Joka tapauksessa symboliikan tasapuolisuuden nimissä Eriksen tulo tasoittaa puntteja ja tässä mielessä uuden planeetan merkity maailma on tervetullut uusi näkökulma astrologiseen tulkintaan.

Eris – väärä nimi ja osoite

Mutta sinänsä Eris –nimenanto oli mielestäni epäonnistunut teko ja tilanne on ikävällä tavalla sekaantunut kun Eris-nimen (erisnimen!) takana operoi tykkänään toisenlaisia kollektiivisia, psykologisia ja myyttisiä voimia. Eris oli Kreikan mytologiassa vain pieni jumaluus, sodanjumalan Areksen (Marsin) veli. Nimihän sinänsä merkitsee ”riitaa, riitasointua, kiistelyä” ja laajimmillaan kaaosta. Sen latinalainen vastine on ”Discordia”, joka on tietysti harmonian suora vastakohta. Riippuen antiikin mytologian lähteestä, voidaan erottaa kaksin Eris –nimistä jumalatarta. Homeroksen Iliadissa

puhutaan toisaalta Kronoksen ja Nyxin tyttärestä ja Areksen sisaresta, joka kylvi riitasointua ja kiistoja missä ikinä kulkikin. Hän se juuri sai sytytettyä Troijan sodan heittämällä jumalatarten eteen omenan, jossa luki ”kallisti” – kauneimmalle”. Kiista siitä kuka todella oli kaunein, johti suureen sotaan ja hävitykseen. Toisaalta Hesiodoksen Päivät ja työt –eepoksessa mainitaan paljon myönteisempi Eris, Zeun ja Heran tytär joka kannustaa tekemään työtä, ahkeroimaan, kilpailemaan ja yrittämään saavuttaakseen taloudellista turvallisuutta. Kuten sanoin, pidän Eris –nimeä harkitsemattomana tekona ja perustelen jatkossa sitä, että kyse on aivan muunlaisesta myyttisestä pohjasta, josta kannattaa lähteä liikkeelle.

Monet ovat jo unohtaneet, että astrologian symbolit eivät ole tähänkään asti seuranneet orjallisesti planeetan nimen ja mytologian suuntaan. Uranus ei mytologiassa ollut paljon muuta kuin abstrakti ”taivaan jumala”. Se ei tarjoa paljon minkäänlaista vihjettä rakentaa Uranuksen symbolimaailmaa sen varaan. Sen sijaan myytti Prometheuksesta tarjoaa ja se onkin Uranuksen symboliikan perusmyytti. Neptunus oli alunperin kreikkalaisten Poseidon, Zeun veli, merten jumala, mutta tähän hahmoon liittyy astrologiassa useampia ulottuvaisuuksia kuin se, mikä pinnalta Poseidoniin näyttää kuuluvan. Neptunus ei ole lainkaan niin ponnekas jumaluus kuin Poseidon, joka saattoi aiheuttaa myskyjä, tulvia ja maanjäristyksiä. Se vastaa paremmin meren pienempiä jumalia kuten Nereusta, joka saattoi vaihtaa muotoon oman mielensä mukaan.

Pienoisplaneetan profiili

Mutta millainen planeetta "Eris" fyysisesti on, mitkä ovat sen strategiset mitat? Prahassa elokuussa 2006 pidetty Kansainvälinen astronominen unioni nimesi sen kääpiöplaneetaksi yhdessä Cereksen ja Pluton kanssa. Vai oliko se niin päin, että kääpiötiedemiehet nimesivät Pluton astronomien lempiplaneetaksi? Myös Pluto on nyt kääpiöplaneetta. Miten onnistunut tämä ulkokohtainen määritelmä on, jääköön humoristien armoille... Erikseen löytö 2003 oli vain yksi viime vuosien monista kaukaisten taivaankappaleiden löydöistä, mutta myöhemmin "Erikseksi" ristitty planetoidi oli muita suurempi ja siinä mielessä poikkeustapaus. Sen kiertoaika on mahtavasti 556 vuotta ja kiertorata on komeettamaisen superelliptinen. Siksi sen hitaat merkit ovat Vesimiehestä Härkään ja nopeat merkit Kaksosista Kauriiseen. Sen ajallinen vaikutus on siten hyvin eripituista riippuen merkistä. Vaa'assa, merkissä, jossa se on lähimpänä Aurinkoa, se viipyy vain 12 vuotta ja ollessaan kauimpana Oinaassa, se viihtyy melkein 130 vuotta! Ollessaan lähinnä Aurinkoa, se tulee lähelle Pluton rataa ja sen voi ottaa teknisenä vihjeenä myös: Pluto ja Eris ovat sidoksissa toisiinsa, ne tulevat lähelle toisiaan kuten pariskunnat etäännyttyään välillä.

Eris vai Proserpina? on alustava tutkielma uudesta "kääpiöplaneetasta", Eriksestä, jonka symboliikka istuu paremmin kreikkalaisen myytin Persefoneen joka Roomassa tunnettiin Cereksen tyttärenä, Proserpinana. Kirjassa tekijä perustelee monipuolisesti Proserpina-nimen käyttöönottoa alkaen aiheeseen liittyvillä myyteillä, saduilla ja päätyen uuden planeetan merkitysmaailman kuvauksiin astrologisen tulkinnan osana. Kirjassa on tulkintoja Proserpinan aspekteista muihin planeettoihin, sen merkitykseen naiskuvan luojana ja merkityksestä ihmissuhteissa Pluton puolisona. Tämä on uusi, erilainen avaus astrologian maailmassa.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi